

psychoanalytische theorie nu net de verdrongen wens vertelt – te achterhalen. In het absurde detail, de onmogelijke draai in het vertelde, wist Freud dat de boodschap verborgen zat. Iets wat in de droombeelden vanzelf aangereikt wordt. Françoise Dolto, de Franse kinderpsychoanalytica liet kinderen tekeningen maken en vertrok van daaruit voor de analytische interpretatie. Tekeningen liggen wellicht dichter bij dromen dan taal. Lacan zei ooit – het zijn beroemde en vaak geciteerde woorden – dat ‘l’inconscient est structuré comme un langage’. Het onbewuste is gestructureerd als een taal. Er wordt nog over gedebatteerd of hij letterlijk taal bedoelde of enkel de structuur van taal (met zijn onderlinge verwijzingen, herhalingen, meerduidige betekenissen, enzovoort). De taal maakt in elk geval de interpretatie van het incoherente, irrationele onbewuste mogelijk.

‘l’inconscient

irrationele onbewuste

Chunking – de voorstelling, niet de techniek – doet net het omgekeerde. Precies dat incoherente, dat fantastische, dat ongerijmde is het wat Grace Ellen Barkey zo woordeloos (of enkel met murmelende, onsamenhangende zinnen) opvoert. Zonder interpretatie. Open en bloot. En zot. Dat is een krachttoer. De impact ervan was zo overweldigend anders dan te verwachten, dat ik de hele voorstelling ademloos heb toegekeken. De felgekleurde panelen die heen en weer gesjouwd werden, de tekeningen ervan. Het geile snuffelen en pakken, het ijle zweven door de lucht. Het was tegelijk vertrouwd allemaal (het verwijst ook naar je eigen diepste, verdrongen verzuchtingen) én ongezien. Nooit buiten ‘jezelf’ waargenomen. Vreemd en tegelijk hoogst intiem, voelde het. Zelfs de uitzonderlijke, gebreide en gehaakte pakjes op het einde, had ik niet kunnen anticiperen. Al had iedereen mij gewaarschuwd dat ze verrassend waren, het leek net of ze uit mijn eigen fantasie naar voren dansten. Verbeelding in de zuiverste graad.

de voorstelling, niet de techniek

ademloos
felgekleurde panelen

verrassend

Misschien had ik ongewild het geluk dat ik in het CC van Strombeek Bever de inleiding hoorde. Ik had er geen zin in gehad, want ik wil niet graag een voorstelling voorgekauwd krijgen. Maar door de goede introductie van Els Leysen kreeg ik misschien wel de kans om mij volledig over te geven aan de beelden en de incoherentie ervan. (Ik weet niet meer precies wat ze zei, maar de rake laatste richtlijn nog wel: ‘laat het over je heenkomen, zoek geen houvast’.) Ik bleef na de voorstelling achter met een onverwacht gelukkig gevoel: dit konden ze mij nooit meer afnemen. Alsof mijn eigen droom daar voor me in vervulling was gegaan. Letterlijk dan. Of nee: beeldelijk.

over te geven

gelukkig gevoel
in vervulling gegaan

[]

structuré comme un langage

dat ongerijmde is het

overweldigend anders

gewaarschuwd
zo uit mijn eigen fantasie

rake laatste